

Behandling er afgørende for unge med psykisk sygdom

Flertallet af unge, der har eller har haft en psykisk sygdom, oplever, at den rette behandling er afgørende for, at de kan få det bedre. Mere end otte ud af ti fik håb om at kunne få det godt igen efter at have været i behandling, mens næsten syv ud af ti følte det som en lettelse, viser en ny undersøgelse. De unge fremhæver især behandleren og behandlingsformen som afgørende for behandlingens succes. Samtidig fortæller næsten halvdelen af de unge dog også, at det var svært at finde det rette tilbud, og at de ville ønske, at der var mere information om tilbud og øget tilgængelighed. Det viser en rundspørge blandt 500 unge, der har eller har haft en psykisk sygdom, foretaget for EN AF OS-kampagnen.

Unge, der har eller har haft en psykisk sygdom, tilskriver i høj grad den rette behandling æren for, at de kan komme sig. Ifølge en ny undersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen føler otte ud af ti af de 500 adspurgte unge, der har eller haft en psykisk sygdom, at de fik håbet om at få det godt tilbage som følge af behandling. Derudover siger næsten syv ud af ti af de unge, at det var en lettelse at komme i behandling, mens næsten seks ud af ti følte sig forstået. Adspurgt til, om de unge deltagere i undersøgelsen selv ville anbefale en ven, der stod i samme situation som dem selv, at opsøge behandling, svarer 96 procent bekræftende. At oplevelsen med behandling har været positiv for så stor en del af de adspurgte skyldes ifølge seks ud af ti, at de fik en god relation til behandleren. Lige så mange siger, at en behandlingsform, der passede til netop deres behov, var afgørende for, at behandlingen hjalp. Netop lettelsen for unge ved at komme i behandling samt en tilpasset behandlingsform kender ledende overlæge på Børne- og Ungdomspsykiatri Kolding-Augustenburg, Klaus Müller-Nielsen, selv til fra sit daglige arbejde med unge, der har en psykisk sygdom:

”Jeg er glad for at høre, at så mange unge har følt lettelse og forståelse gennem behandling. Jeg oplever også, at mange unge allerede ved første møde med en behandler får løftet et stort læs fra skuldrende, fordi de ikke længere føler sig alene eller anderledes. At de unge påpeger en tilpasset behandlingsform som afgørende for behandlingens succes, kan jeg kun skrive under på. Vi arbejder dagligt med at komme ud blandt unge, så vi får tilpasset tilbuddene og får kommunikeret direkte til de unge. Det er nemlig afgørende, at de unge hurtigt kommer i behandling for at de kan få det bedre. Mit håb er derfor, at vi kan blive endnu bedre til at tilbyde tilpassede tilbud, fordi al erfaring siger os, at den rette indsats er afgørende for, at man kommer sig”, siger Klaus Müller-Nielsen, ledende overlæge på Børne- og Ungdomspsykiatri Kolding-Augustenburg.

På trods af de rosende ord fra de adspurgte unge til behandlingens virkning, siger mange af dem dog også, at det er vanskeligt at finde frem til behandlingstilbud. Således siger næsten halvdelen af de unge i undersøgelsen, at de var i tvivl om, hvor de skulle henvende sig, mens næsten seks ud af ti siger, at det var deres omgangskreds – og ikke dem selv – der tog initiativet og opfordrede dem til at opsøge behandling. De unge siger, at tvivlen ville have været mindre, hvis de nemmere kunne finde information om behandlingstilbud. Samtidig siger mere end seks ud af ti, at det ville være en fordel, hvis der fandtes flere steder, hvor man kunne få rådgivning om tilbud. At øge informationen om og tilgængeligheden til tilbud er

en problemstilling, som KL arbejder målrettet med. Adm. direktør i socialforvaltningen i Københavns kommune, Anette Laigaard, der er KL's repræsentant i EN AF OS-kampagnen siger:

"I kommunerne er vi meget opmærksomme på denne problemstilling, og det er et *top issue* i alle kommunerne at gøre det så nemt som muligt for de unge at finde hjælp tidligt. Blandt andet gør vi meget for at blive bedre på de digitale medier, fordi det netop er her, de unge færdes. Derudover arbejder vi målrettet på at være til stede ude på f.eks. uddannelserne, så den kommunale indgang bliver en kendt størrelse for de unge. Vi vil gerne have, at de unge skal kunne komme ind fra gaden og tale med os, inden problemerne bliver for store. Vi ved nemlig, at en tidlig indsats er afgørende for recovery-processen", siger Anette Laigaard, Adm. direktør i socialforvaltningen i Københavns kommune.

Ifølge undersøgelsen er en anden stor forhindring for, at de unge opsøger behandling, fordomme omkring det at modtage behandling for en psykisk sygdom. Således siger mere end otte ud af ti, at de føler, at der er fordomme overfor behandling af psykisk sygdom. Et klart signal fra de unge er derfor, at der skal være mere åbenhed om, og at vi skal blive bedre til at tale om behandling af psykisk sygdom.

Siden efteråret 2012 har EN AF OS-kampagnen sat fokus på unge. Fjerde del af denne indsats starter i uge 23 2013. Her vil kampagnen sætte fokus på forholdet mellem unge, der har en psykisk sygdom, og deres erfaringer og oplevelser med at få behandling. EN AF OS-kampagnen vil frem til 2015 sætte fokus på afstigmatiseringen af psykisk sygdom. Kampagnen er iværksat af en række partnere, der omfatter Sundhedsstyrelsen, Danske Regioner, regionerne, KL, Socialministeriet, PsykiatriFonden, Det Sociale Netværk af 2009 og TrygFonden.

Kontaktinfo:

- Johanne Bratbo, projektleder for EN AF OS-kampagnen, tlf. 35 47 57 47 og mobil 40 89 27 29 eller mail: jb@en-af-os.dk
- Klaus Müller-Nielsen, ledende overlæge, Børne- og Ungdomspsykiatri Kolding-Augustenburg, tlf. 28 99 46 40 eller mail: Klaus.Muller-Nielsen@rsyd.dk
- Anette Laigaard, Adm. direktør i socialforvaltningen i Københavns kommune, tlf. 33 66 24 55 eller mail: SK36@sof.kk.dk

Fakta om unge og psykisk sygdom

- Ifølge en rapport fra Center for Ungdomsforskning (2010) er det knap 8 procent af de unge mellem 15 og 24 år, der har eller har haft en psykisk sygdom.
- Siden efteråret 2012 har EN AF OS-kampagnen sat fokus på unge. Fjerde del af denne indsats starter i uge 23 2013.
- Unge mellem 15-25 år står på tærsklen til at påbegynde uddannelse, starte i job og etablere en selvstændig tilværelse. Samtidig er ungdommen erfaringsmæssigt en sårbar periode, hvor alvorlige psykiske lidelser som f.eks. skizofreni bryder ud. Det betyder også, at unge i særlig grad kan blive belastet af fordomme, tabuer og diskrimination knyttet til psykiske lidelser. Det kan resultere i både

**Væk med tavshed, tvivl og
tabu om psykisk sygdom!**

selvstigmatisering, forsinket behandlingsmæssig indsats og sociale problemer. En del unge vælger at "selvmedicinere" sig via brug af alkohol og euforiserende stoffer – som omvendt også kan være direkte udløsende i forhold til psykiske sammenbrud. Derfor er åbenhed og viden vigtig, og derfor er unge et vigtigt område for EN AF OS-kampagnen.

Tabel fra rapporten "Når det er svært at være ung i DK – unges trivsel og mistrivsel i tal" af Center for Ungdomsforskning:

Tabel 7: Andel af unge som har eller har haft følgende handicap eller alvorlige sygdomme. Kønsfordelt.			
	Unge mænd	Unge kvinder	Alle unge
Har fysisk handicap	5,1%	5,6%	5,4%
Har psykisk handicap	2,4%	2,8%	2,6%
Har kronisk sygdom	* 6,0%	* 8,0%	7,0%
Har/har haft livstruende sygdom	3,9%	2,9%	3,4%
Har/har haft psykisk sygdom	*** 5,0%	*** 10,9%	7,9%
Ingen af de 5 handicap/sygdomme	81,3%	75,6%	78,5%
Mindst 1 af de 5 handicap/sygdomme	18,7%	24,4%	21,5%
Chi square test: * p <0,05 *** p <0,001			

Tabellen er en del af resultaterne af en stor undersøgelse af trivsel og mistrivsel blandt unge mellem 15 og 24 år. Rapporten belyser både de unges egne vurderinger af, om de trives med sig selv og deres liv, og den trivsel og mistrivsel, der kan spores i deres adfærd og orienteringer i hverdagslivet. Rapporten bygger på telefoninterviews med knap 3.500 unge.

Link til rapport: http://cefu.dk/media/225966/trivsel_version_6.pdf (Find tabellen i kapitel 3 side 38.)

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Var du i tvivl om, hvor du kunne henvende dig for at få behandling?		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Ja	43,3%	220
Nej	49,4%	251
Ved ikke	7,3%	37
		508
	<i>Undlod at svare</i>	133

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Opsøgte du selv behandling?		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Ja, jeg opsøgte selv behandling	37,1%	186
Nej, det var min omgangskreds (familie, venner, lærer, osv.), der tog initiativet til at finde behandling	53,7%	269
Ved ikke	2,2%	11
Andet	7,0%	35
	Antal personer	501
	<i>Undlod at svare</i>	140

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Hvad har det betydet for dig at modtage behandling? (Vælg gerne flere svar)		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Det gav mig håb om at kunne få det godt igen	70,9%	350
Det gjorde mig gladere	37,0%	183
Det var en lettelse	64,6%	319
Jeg følte mig forstået	54,5%	269
Det gjorde mig ked af det	28,9%	143
Det gjorde mig flov	27,1%	134
Jeg fortrød det	8,1%	40
Ved ikke	2,6%	13
Andet (angiv venligst)	12,3%	61
	Antal personer	494
	<i>Undlod at svare</i>	147

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Hvad tror du, kunne gøre det nemmere for unge at modtage behandling? (Vælg gerne flere svar)		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
At det var nemmere at finde information om behandlingstilbud	64,9%	316
At der var flere steder, man kunne henvende sig for at få rådgivning om tilbud	61,2%	298
At der var større mulighed for anonym rådgivning	34,5%	168
At der blev talt mere om behandlingsmuligheder i medierne	59,8%	291
Ved ikke	5,7%	28
Andre	18,1%	88
	Antal personer	487
	Undlod at svare	154

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Hvad havde en afgørende betydning for, at du fik det bedre? (Vælg gerne flere svar)		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
At få en god relation til min behandler	57,2%	278
At behandlingsformen passede til mine behov	58,4%	284
At få medicinsk behandling	51,2%	249
At møde andre personer, som har haft/har det lige som mig	36,0%	175
At møde andre personer, som er kommet sig efter psykisk sygdom	17,3%	84
Jeg har ikke fået det bedre	18,3%	89
Andet	12,3%	60
	Antal personer	486
	<i>Undlod at svare</i>	155

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Synes du, at folk har fordomme overfor behandling af psykisk sygdom?		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Ja	82,7%	401
Nej	8,9%	43
Ved ikke	8,5%	41
	Antal personer	485
	<i>Undlod at svare</i>	156

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Talte din behandler med dig omkring fordomme overfor psykisk sygdom?		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Ja	22,5%	109
Nej	70,3%	341
Ved ikke	7,2%	35
	Antal personer	485
	<i>Undlod at svare</i>	156

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i maj 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Vil du anbefale en ven i samme situation som dig selv at søge behandling?		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Ja	95,9%	495
Nej	1,2%	6
Ved ikke	2,9%	15
	Antal personer	516
	<i>Undlod at svare</i>	125